

Tijdelijke zwemwatervoorzieningen

uitgave 2016

Richtlijnen voor tijdelijke zwemwatervoorzieningen bij een evenement

Risico's

Zwemmen in en/of op een andere wijze gebruik maken van tijdelijke zwemwatervoorzieningen bij een evenement brengt risico's met zich mee. Door ziekmakende bacteriën of virussen die van nature in het water voorkomen kunnen gezondheidsklachten optreden. Waterververnellende apparatuur, omgevingstemperatuur (warmte) en de duur van het evenement verhogen het risico op gezondheidsklachten.

Voorbeelden en oorzaken gezondheidsrisico's:

- **Blauwalgen** (ook wel cyanobacteriën of blauwvieren) zijn bacteriën die van nature in het water horen. Veel blauwalgen groeien optimaal bij temperaturen tussen 20 en 30°C met daarbij weinig licht en stroming in het water. Een drijfslaag kan zich ophopen aan de oevers van meren, op stranden en in jachthavens. De blauwalgen zijn giftig en zorgen voor stankoverlast en kunnen door afscheiding van stoffen klachten bij mensen veroorzaken, zoals huidklachten, misselijkheid, diarree, buikpijn, geïrriteerde ogen en leverschade.
- **Botulisme** wordt veroorzaakt door de botulismebacterie. Het is een vorm van voedselvergiftiging die verlamming veroorzaakt en waaraan vooral

watervogels en vissen doodgaan. Bij botulisme in vijvers en sloten is het gevaar voor mensen niet zozeer de botuline, maar besmetting door bacteriën die voorkomen in de rottende kadavers.

- De **ziekte van Weil** is een van die op mens besmettelijke ziekte (genaamd zoönose) die ernstige lichamelijke gevolgen kan hebben. Ratten die de bacterie bij zich dragen scheiden de bacterie via de urine uit. Besmetting kan optreden door contact met besmet oppervlaktewater (zwemmen, recreëren, survivalruns), riolen en grond. De bacterie kan via wondjes of slijmvlies van de ogen, neus of mond in het lichaam komen.
- **Zwimmersjeuk** wordt veroorzaakt door een larfje van de vogelparasiet Trychobilharzia. Via uitwerpselen van watervogels komen de eitjes van deze parasiet in het water terecht. Bij mensen kan dit rode jeukende bultjes veroorzaken.

Preventieve maatregelen

Per regio worden waterzones officieel als zwemwater aangewezen. Alleen op die locaties is sprake van zwemwaterbeheer. Zwemwaterbeheer is een gedeelde taak van provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat. Samen zorgen zij, in overleg met verschillende belangenorganisaties en exploitanten van zwemplassen, voor schoon en toegankelijk zwemwater.

Zwembaden en zwemgelegenheden zoals badinrichtingen, meren, kanalen, plassen en vaarten, moeten voldoen aan hygiëne en veiligheidsvoorschriften. De Wet en het Besluit hygiëne en veiligheid badinrich-

Gezonde en veilige leefomgeving

De GHOR (onderdeel van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord) en de GGD Hollands Noorden helpen in samenwerking met de aangesloten gemeenten mee aan het vergroten van bewustzijn en kennis omtrent risico's bij de burgers in onze regio, met als doel gezamenlijk toe te werken naar een gezonde en veilige leefomgeving.

Een publieksevenement kan risico's met zich meebrengen. Voordat een gemeente een evenementenvergunning verleent, wordt advies gevraagd aan de GHOR, die bij haar advisering de GGD betreft. Beide organisaties toetsen de vergunningaanvraag aan criteria die ondermeer zijn vastgelegd in landelijke wetgeving, zoals de Wet veiligheidsregio's en Wet publieke gezondheid. Het advies van de GHOR is in belangrijke mate gericht op geneeskundige hulpverlening. Het accent bij de GGD ligt op de zogenoemde Technische Hygiënezorg. Over het algemeen volgen de gemeenten deze adviezen en verwerken ze in de evenementenvergunning.

U krijgt deze brochure met de evenementenvergunning meegestuurd, omdat deze een onderdeel is van deze vergunning. De hieronder vermelde richtlijnen zijn derhalve bindend voor uw evenement.

tingen en zwemgelegenheden stellen minimumeisen aan de kwaliteit van het Nederlandse zwemwater. De provincie kan aanvullende eisen stellen. Bij evenementen waar gezwommen wordt in water wat niet is aangewezen als officiële zwemwaterlocatie zoals sloten of havens (o.a. sportwedstrijden, paalzitten) dient de organisator te onderzoeken of de waterkwaliteit voldoende is.

Monitoren waterkwaliteit:

- Houd bij de voorbereiding van een evenement een logboek bij en noteer daarin eventuele afwijkingen in de waterkwaliteit (vuil, olie, schuim, verminderde doorzicht en dergelijke) en de veiligheid van de omgeving (obstakels, kuilen, afval (glas) en dergelijke).
- Leg afwijkingen ter beoordeling voor aan een deskundige op dit gebied.

Waterkwaliteit kunstmatige speelbaden, badinrichtingen en zwemgelegenheden

- Reiniging, desinfecteren en controle moet plaatsvinden volgens het Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden. Dit moet gebeuren onder toezicht van een deskundige op dit terrein. Meer informatie is te vinden in het Werkboek Besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden.
- Indien er sprake is van watervernevelling, is legionellapreventie van toepassing (zie brochure Legionellabesmetting).

Waterkwaliteit oppervlaktewater

- Organiseer, bij voorkeur, een evenement op een officiële zwemlocatie als oppervlaktewater deel uitmaakt van het evenement en wanneer de deelnemers vrij intensief met het water in contact komen. De officieel erkende zwemlocaties staan benoemd op de provinciale zwemwaterwebsites. De provincie toetst de hygiëne en de veiligheid van zwemwater.
- Actuele informatie over de waterkwaliteit van de officiële zwemwaterlocaties is te vinden op:
 - de landelijke website zwemwater.nl
 - provinciale websites
 - informatiebord op de zwemwaterlocatie
 - zwemwater telefoon
 - zwemwater app
 - teletekst pagina 725

- (lokale) kranten, als de kwaliteit van het zwemwater niet goed is
- Bij het organiseren van een evenement op een niet-officiële zwemlocatie waar bij mensen mogelijk in contact komen met oppervlaktewater, moet de organisator de bezoekers informeren over de gezondheidsrisico's.
- Voor kwetsbare groepen (jonge kinderen, oudere mensen, zwangeren) moet contact met het water van of het zwemmen op een niet-officiële zwemlocatie worden afgeraden.

Omgeving

- Zorg voor voldoende sanitaire voorzieningen, zie de brochure Sanitaire voorzieningen.
- Zorg dat het afvalwater van de toiletten in geen geval in contact komt met het zwemwater.
- Situeer toiletten en douches zodanig dat bezoekers er langs komen als men naar het zwemwatergebied gaat. Dit om wildplassen te voorkomen.
- Vloeren die bestemd zijn om met blote voeten te worden betreden zijn zodanig aangelegd dat zich geen plassen kunnen vormen en dat het afvloeien van schrobwater of regenwater in het zwemwatergebied niet mogelijk is.
- Breng een duidelijke scheiding aan tussen gebieden waar met de blote voeten wordt gelopen en gebieden waar met schoeisel wordt gelopen.
- Zorg dat er EHBO aanwezig is waarbij de EHBO-voorziening van het evenement in de buurt van het zwemgedeelte is gelegen of zorg voor de aanwezigheid van voldoende EHBO-trommels (minimaal één) waarvan de inhoud volledig is en met een juiste houdbaarheidsdatum

Richtlijnen en regels

- Hygiënerichtlijn evenementen LCHV:
www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Professioneel_Praktisch/Richtlijnen/Infectieziekten/LCHV_richtlijnen/Publiekevenementen/Hygiënerichtlijn_voor_Evenementen
- Website over zwemwater:
- www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/gebruiksfuncties/zwemwater/
- www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/gebruiksfuncties/zwemwater/wetgeving-beleid/
- www.helpdeskwater.nl/

**onderwerpen/gebruiksfuncties/
zwemwater/publieksvoorlichting/
- www.zwemwater.nl/vragen-of-klachten**

Colofon

Dit is een uitgave van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (onderdeel GHOR) en GGD Hollands Noorden.

Nadere informatie:
Bureau GHOR
Telefoon: 072 - 56 75 010
Email: ghor@vrnbn.nl

Voor specifieke vragen over tijdelijke zwemwatervoorziening:
GGD Hollands Noorden
Afdeling Inspectie & Hygiëne
Telefoon: 088 - 01 00 549
Email: info@ggdhollandsnoorden.nl

Februari 2016